

Lista Kontrolna Edukatora: Przygotowanie Warsztatów Ceramicznych dla Osób z Niepełnosprawnością wzroku

1. Przygotuj Przestrzeń

- ☐ Upewnij się, że przestrzeń do pracy jest bezpieczna i łatwo się po niej poruszać.
- ☐ Przez cały okres trwania warsztatów przechowuj narzędzia i materiały w tych samych miejscach.
- ☐ Usuń wszelkie przeszkody z miejsc, po których poruszają się uczestnicy.
- ☐ Zapoznaj uczestników z pomieszczeniem i wyjaśnij, gdzie znajdują się materiały.

Wskazówka: Przewidywalne otoczenie pomaga uczestnikom czuć się komfortowo i samodzielnie.

2. Przygotuj Materiały

- ☐ Wybierz glinę, która jest łatwa w obróbce.
- ☐ Zapewnij różnorodne narzędzia i tekstury do eksploracji.
- ☐ Daj uczestnikom czas na dotykanie i poznawanie materiałów przed rozpoczęciem pracy.
- ☐ Wykorzystaj materiały zapewniające różne doznania dotykowe (gładnie, szorstkie, miękkie, twarde).

Wskazówka: Dotyk jest głównym sposobem, w jaki uczestnicy poznają i rozumieją tworzone przez siebie prace.

3. Jasno Przedstaw Zadanie

- ☐ Wyjaśnij zadanie krok po kroku.
- ☐ Opisz kształty, tekstury i formy za pomocą jasnych, zrozumiałych słów.
- ☐ Pozwól uczestnikom poznawać przykładowe przedmioty poprzez dotyk.
- ☐ Podziel złożone obiekty na mniejsze elementy.

Przykład:

Zamiast mówić:

“Stwórz twarz.”

Powiedz:

“Uformuj okrągły kształt głowy, dodaj dwa małe elementy na oczy, pośrodku uformuj nos, a następnie zakrzywioną linię ust.”

4. Wspieraj Eksplorację Dotykową

☐ Zachęcaj uczestników do korzystania z obu rąk:

- Jedna ręka może pozostawać w kontakcie z przedmiotem i służyć jako punkt odniesienia.
- Drugą ręką można poznawać szczegóły.

☐ Zachęcaj uczestników do poznawania formy we własnym tempie.

☐ Zamiast stale udzielać instrukcji, zadawaj pytania.

Przykłady:

- “Jaki kształt wyczuwasz?”
 - “Jak ta część łączy się z resztą?”
 - “Jaką teksturę chciałbyś dodać?”
-

5. Szanuj Różne Sposoby Wobrażania Sobie

Uczestnicy mogą tworzyć obrazy mentalne na różne sposoby:

- ☐ Osoby słabowidzące mogą łączyć informacje wzrokowe i dotykowe.
- ☐ Osoby, które straciły wzrok, mogą korzystać ze wspomnień wcześniej widzianych przedmiotów.
- ☐ Osoby niewidome od urodzenia mogą poznawać formy poprzez dotyk i ruch.

Pamiętaj: Nie ma jednego “właściwego” sposobu wyobrażania sobie lub tworzenia dzieła.

6. Używaj Pomocnego Języka

Używaj określeń odnoszących się do:

Kształtu: okrągły, zakrzywiony, płaski, spiczasty

Tekstury: gładka, szorstka, miękka, twarda

Położenia: nad, pod, wewnątrz, na zewnątrz, pośrodku

Unikaj opierania się wyłącznie na opisach wizualnych, takich jak:

✗ “Spraw, żeby wyglądało jaśniej.”

✓ “Stwórz wyraźniejszy kontrast, dodając gładszą lub bardziej szorstką powierzchnię.”

7. Wspieraj Samodzielność

- ☐ Pozwól uczestnikom podejmować własne decyzje twórcze.
 - ☐ Zanim udzielisz pomocy fizycznej, zapytaj, czy jest ona potrzebna.
 - ☐ Unikaj poprawiania prac uczestników na podstawie oczekiwań wizualnych.
 - ☐ Skupiaj się na procesie, odkrywaniu i ekspresji.
-

8. Pytania do Refleksji

Na zakończenie warsztatów zapytaj:

- ☐ Co udało Ci się odkryć poprzez dotyk?
 - ☐ Która część procesu była dla Ciebie najciekawsza?
 - ☐ Czy Twój pomysł zmieniał się w trakcie tworzenia?
 - ☐ Co chciałbyś/chciałabyś odkrywać dalej?
-

Najważniejsza Wskazówka dla Edukatorów

Warsztaty ceramiczne dla osób z niepełnosprawnością wzroku nie polegają na odtwarzaniu tego, co można zobaczyć .

Ich celem jest wspieranie uczestników w odkrywaniu, wyobrażaniu sobie, tworzeniu i wyrażaniu siebie poprzez dotyk.